

Nacrt

Program rada Muzeja u Doboju za 2022. godinu

Uvod

Muzej u Doboju, ustanova regionalnog-matičnog tipa, svojim djelovanjem pokriva prostor sjevero-istočnog dijela Republike Srpske, te prema potrebi djeluje i na prostoru Sarajevsko-romanijske regije.

Muzej je takođe i ustanova kompleksnog tipa sa zastupljenim odjeljenjima arheologije, etnologije, istorije, istorije umjetnosti i prirodnjačkim odjeljenjem. Muzej je kompleksan i u smislu finansiranja jer plate finansira Vlada RS, materijalne-režijske troškove snosi grad Doboj, a programske aktivnosti djelimično Grad, Ministarstvo prosvjete i kulture RS i različiti fondovi ili institucije koje finansiraju projekte iz oblasti kulture.

Zgrada u kojoj Muzej funkcioniše, nakon dogradnje koju je finansirao Grad u 2020. godini, je površine oko 1.100 m², od čega je oko 700m² namijenjeno kao izložbeni prostor.

U 2021. godini je realizovana nova stalna postavka na oko 450m², u okviru koje je i smješten i legat Dragutina Handanovića. U ostalih 250m² planirano je da bude prostor u kojem će se smjestiti Centar za nematerijalno kulturno nasljeđe sjevero-istočnog dijela RS, koji će pored prikupljene dokumentacije i izložbenog dijela imati i izrazitu radioničku aktivnost, te će u 2022. godini svih 700m² planiranih kao izložbeni prostor biti dostupni za javnost.

U ozbiljnim smo pregovorima sa Pokrajinskim sekretarijatom za kulturu Vojvodine oko finansiranja projekta stvaranja digitalne platforme koja će pratiti kompletnu stalnu postavku, a koja bi trebalo da se počne realizovati u 2022. godini i bila bi višegodišnji projekat.

Obzirom da smo zbog građevinskih radova, ali i radova na realizaciji nove stalne postavke, djelimično zapostavili terenska istraživanja, planirano je da u 2022. godini obavimo nekolicinu ozbiljnijih terenskih istraživanja iz oblasti arheologije, etnologije i istraživanja koja se odnose na prirodnjačku oblast istraživanja prostora koji svojim djelovanjem pokrivamo.

Planirane aktivnosti u 2022. godini

Arheološko odjeljenje

KONZERVATORSKO-RESTAURATORSKI RADOVI

Depo arheološkog odjeljenja kompleksnog je tipa formiran od predmeta različitog materijala (keramika, metal, drvo, staklo, tekstil/koža, osteološki materijal), te kulturološke i vremenske pripadnosti koji zahtjeva različit tretman i konstantan pregled stanja. Planiraju se reorganizacije pojedinih zbirki, nove sistematizacije, organizacija smeštaja građe, restauratorski i konzervatorski radovi na najugroženijim predmetima, kao i predmetima iz stalne postavke na kojima bude uočena potreba za hitnim intervencijama. Shodno tome u toku iduće godine planirani su konzervatorski radovi na predmetima od metala iz srednjovjekovne zbirke (hladno oružje) koja se obavljaju u saradnji sa Zemaljskim muzejom u Sarajevu. Takođe i na pojedinačnim predmetima od bronzine iz praistorijske zbirke. Slijedi i nastavak konzervacije keramičkih predmeta iz praistorijske zbirke koji predstavljaju najbogatiju i najvrijedniju arheološku zbirku. Važan posao biće konzervacija nalaza iz manastira Udrim i Papatraća koji su iskopani tokom istraživanja 2019-2021. godine. Poseban kuriozitet činiće rekonstrukcija i restauracija srednjovjekovnog lamelarnog oklopa sa dobojske tvrđave, otkrivenog 2015. Godine prilikom arheoloških istraživanja ekonomskog objekta.

Planirana je nabavka opreme za skladištenje i čuvanje arheološkog materijala kao što su plastične i/ili kartonske kutije, bezkiselinski papir, kesice itd. Svi radovi praćeni su i zakonski propisanom revizijom zbirki. Tokom godine radiće se na inventarisanju zaostalih predmeta, kao i na inventarisanju novonabavljenih predmeta. Odjeljenje će raditi fotografisanje predmeta koji su inventarisani, a nisu fotografisani. Sav materijal koji u muzej stigne, da li putem otkupa ili poklona, biće upisan u Ulaznu knjigu inventara. Isto tako planira se i izrada evidencionih kartona za kartoteku arheoloških zbirki u elektronskoj formi. Za potrebe publikovanja materijala biće neophodno angažovanje spoljnog saradnika, tehničkog crtača za izradu odgovarajućih ilustracija. Ukupni troškovi konzervacije predmeta te nabavke pratećeg skladišnog materijala iznose **5.000** km.

ISTRAŽIVAČKE AKTIVNOSTI

Najveći dio arheološke kolekcije prikuplja se istraživačkim terenskim radom, odnosno arheološkim iskopavanjem. U toku naredne godine planirani

su nastavci sistematskih arheoloških istraživanja na lokalitetima Udrim, Vozuća i Papraća. Manastir Udrim istražuje se od 2019. Godine, i naredne godine planirana su završna arheološka istraživanja na preostalim dijelovima zapadnog konaka. Crkva i južni konak istraženi su u prethodnim perioda i trenutno se nalaze u fazi konzervatorske obnove i rekonstrukcije. Pokretni arheološki materijal smješten je u arheološkom depou Muzeja u Doboju i većim dijelom je konzerviran i propisno smješten u odgovarajućim uslovima. Muzej u Doboju započeo je prvi veliki projekat arheoloških istraživanja srednjovjekovnih i ranonovovjekovnih manastira sjeverne i sjeveroistočne Bosne, projekti su finansijski podržani od strane Eparhije zvrničko-tuzlanske i Mitropolije dabrobosanske. Dodatna sredstva planiraju se prikupiti preko Ministarstva kulture i informisanja Republike Srbije i konkursa za kulturu Srba u inostranstvu, konkursa za zaštitu kulturnog nasljeđa Ministarstva prosvjete i kulture RS, Sekretarijata za vjere vlade RS i muzejskim sredstvima. Manastir Papraća istraživan je tokom ove godine i planiran je nastavak sistematskih iskopavanja na prostoru crkve i manastirske porte. Pronađeni arheološki materijal svakako postaće i dio muzejske postavke koja će upotpuniti naše spoznaje o religijskom životu predmetnog prostora. Arheološka otkriće mogućeg prvobitnog fresko-slikarstva u šutu ispod poda od iznimne je važnosti kako u umjetničkom tako i kulturološkom vrednovanju manastira, jer ostaci srednjovjekovnog fresko-slikarstva su jako rijetko očuvani na teritoriji Republike Srpske. No prije svega cilj je istražiti prostor u porti koji će biti izgubljen novijom gradnjom, isto to važi i za prostor koji se planira patosirati i/ili vršiti iskopavanja za postavljanje kanala za regulaciju vlage. Arheološka istraživanja pomoći će u mogućem definisanju starijih ili mlađih faza u graditeljstvu te će biti od velike važnosti prilikom formiranja konačnog arhitektonskog plana obnove manastira i njegove prezentacije, koja je u toku. U skladu sa finansijskim sredstvima planiran je i početak prvih arheoloških iskopavanja u manastiru Vozuća. Prve arheološke kampanje biće fokusirane na prostoru konaka, odnosno manastirskog obziđa koji su danas relativno dobro naznačeni u konfiguraciji terena. Ukupna sredstva koja će biti potrebna za sve faze arheoloških istraživanja na ova tri veoma značajna lokaliteta iznose **25.000** km.

Takođe nastavlja se projekat rekognosciranja, odnosno prospekcije terena radi utvrđivanja postojanja novih lokaliteta i evidencija stanje prethodno otkrivenih. Akcenat je stavljen na područje Grada Doboja i dijelove susjednih opština. U prethodnom periodu otkriven je veći broj novih lokaliteta, uglavnom iz praistorijskog perioda, dok su utvrđene i određene namjerne destrukcije na

pojedinin nalazištima. Pokušaj je da se u narednoj godini počne na izradi kartoteke i baze podataka za sve arheološke lokalitete registrovane na teritoriji Grada Doboja. Za potrebe prospekcije terena i geodetske usluge potrebno je izdvojiti sredstva u iznosu od **2.000 km**.

S obzirom da depo arheološkog odjeljenja posjeduje posebno veliku kolekciju antropološkog, odnosno koštanog materijala planirano je angažovanje spoljnog saradnika fizičkog antropologa radi obrade materijala. Sa izradom antropološkog izvještaja stvorili bi se uslovi da se oslobodi dio prostora, a antropološki materijal nakon obrade vrati u crkve i manastire. Takođe ovo bi omogućilo i izradu publikacije, seminare i prateću izložbu o procesu obrade srednjovjekovnih skeleta. Planirano je i predavanje antropologa na temu rekonstrukcije života u srednjem vijeku na području dobojske regije. Ukupni troškovi za ovaj projekat iznose **5.000 km**. Isti oblik aktivnosti planiran je za obradi arheozoološkog materijala, odnosno životinjskih kostiju sa lokaliteta Gradina- Dobojska tvrđava.

IZLOŽBENE AKTIVNOSTI

Planirano je organizovanje izložbe koja bi obišla nekoliko muzeja u Republici Srpskoj. Za prvu polovinu godine aktivnost je usmjerena na prezentaciji aktivnosti muzeja u okviru jubileja 30. godina arheologije Republike Srpske. Cilj je kroz foto materijal predstaviti aktivnosti muzeja u poslednje tri decenije i prezentovati bogatu kolekciju arheoloških predmeta. Za drugu polovinu godine, odnosno mjesec oktobar otvaranje izložbe *Život u Bronzi*, sa predstavljanjem najbogatije kolekcije bronzanodobskih predmeta, prvenstveno iz ostava. Ukupna sredstva potrebna za ove aktivnosti iznose **5.000 km**.

IZDAVAČKE AKTIVNOSTI

Tri publikacije planirane su za naredni period. Prva je urednička monografija muzejskog savjetnika dr Aleksandra Jašarevića „*Donja Dolina istraživanja 1982-1983. Godine*“. Knjiga je podijeljena u šest poglavlja i analizira nepublikovana istraživanja na eponimnom željeznodobnom sojeničarskom naselju Donja Dolina kod Gradiške. Druga knjiga je monografija „*Manastir Udrim*“ o rezultatima dosadašnjih arheološkim istraživanjima manastirskog kompleksa u Udrimu i početak je monografske serije o pravoslavnim manastirima u Bosni i Hercegovini. Posljednja monografija je uredničkog tipa gdje se predstavlja umjetnička zbirka i kolekcija umjetničke keramike vajara

Drage Handanovića. Sva izdanja rade se dvojezično srpsko-engleski. Ukupni iznosi potrebni za izdavačke aktivnosti iznose **10.000 km**.

OTKUP GRAĐE

Pored prikupljanja materijala kroz istraživačke procese, otkup je važan način pribavljanja predmeta od posebne kulturno-istorijske važnosti. Svake godine arheološka zbirka bogatija je za par predmeta koji pristignu otkupom. Pa je tako i ove godine planiran otkup predmeta u iznosu do **500 km**.

PREZENTACIJA

Voditelj odjeljenja planira da kroz učešće na konferencijama, seminarima i naučnim skupovima prezentuje dosadašnja arheološka otkrića i prezentuje pokretnu baštinu iz Muzeja. Planirane su prezentacije na redovnim skupovima Srpskog arheološkog društva, učešće u naučnim skupovima u inostranstvu i predavanja po pozivu.

Ukupna potrebna sredstva 52.000 KM

Etnološko odjeljenje

Glavna aktivnost u 2022. godini biće usmjerena na formiranje „Centar za nematerijalno kulturno nasljeđe sjevero-istočnog dijela Republike Srpske“

Problematika i cilj koji se želi postići realizacijom projekta:

Prepoznajući negativne efekte globalizacije i socijalne transformacije, u kome se teži opštoj unificiranosti življenja, netolerantnoj na različitosti, i ugroženosti nematerijalnog kulturnog nasljeđa, koja je kroz generacije prenošena na sledeća pokoljenja, Unesko je 2003. godine donio Konvenciju o očuvanju nematerijalnog kulturnog nasljeđa. Konvencijom je definisano nematerijalno kulturno nasljeđe i date su preporuke za njegovo očuvanje, zaštitu i revitalizaciju.

Bosna i Hercegovina je 2009. godine postala zemlja potpisnica Uneskove Konvencije iz 2003. godine o zaštiti nematerijalnog kulturnog nasljeđa.

Zakonom o muzejskoj djelatnosti Republike Srpske se do kraja ne definiše na koji se način vrši zaštita, dokumentovanja i prezentovanje NKN RS, niti ko ima stručne nadležnosti za određeni prostor.

Iz ličnog iskustva ali i iz relativno dobrog poznavanje ove problematike i u svijetu, ne samo što čuvanjem elemenata NKN se čuva i identitet jednog naroda, nego su i dobra osnova za određenu turističku valorizaciju koja može u određenim slučajevima biti i zamajac razvoja cijelog prostora na kojem određeni element biva praktikovan. Od suštinskog značaja za očuvanje NKN je podizanje svijesti lokalnih zajednica i grupa koji su nosioci određenog nasljeđa. Najefikasniji način sprovođenja ove strategije je ukazivanje na značaj NKN za zajednicu kroz koncept integrativne zaštite, gdje je kulturni turizam značajan element ove strategije. Kulturni turizam obezbjeđuje finansijsku podršku očuvanju, revitalizaciji i promociji NKN, gdje muzeji, u tom smislu, mogu biti bitna karika.

U vezi prethodno navedenog, etnološko odjeljenje, odnosno Muzej u Doboju se i vodio tom idejom, da bude posrednik između lokalnih zajednica ili grupa koje su nosioci određenog NKN i vlasti lokalnih i državnih, na prepoznavanju i verifikovanju određenih elementa NKN i da kroz Istraživačko dokumentacioni centar za NKN, bude promoter ovog uglavnom ugroženog dijela našeg nasljeđa i time istinski postane regionalni centar za zaštitu i promociju NKN prostora nad kojim je svojom djelatnošću nadležan, sjevero-istočni dio RS. Centar bi podrazumijevao stalnu postavku, radioničke aktivnosti, i naravno svemu bi prethodila istraživačka aktivnost koja bi se dokumentovala na različite načine. Sva dokumentacija bi takođe bila dokumentovana i u Odjeljenju za NKN RS u Muzeju RS.

Ukoliko bi se Centar realizovao i zaživio, bio bi svakako prvi te vrste u BiH, i vjerujemo da bi podstakao i bio motiv drugim regionalnim muzejima u Republici Srpskoj da naprave isti ili još bolji metod istraživanja, dokumentovanja i prezentacije nematerijalnog kulturnog nasljeđa.

Elementi neophodni za realizaciju projekta:

Terensko istraživanje 25 radnih dana, a koje bi pratilo i stvaranje audio-vizuelne dokumentacije (dron, kamera, foto-aparat) 3.500KM

Predviđeni prostor za ovu namjenu je površine oko 200m². Oko 50m² je predviđen prostor za pohranjivanje dokumentacije i radioničke aktivnosti, a oko 150 za izložbu postavku.

Dokumentacija bi se pohranjivala u elektronskoj i pisanoj formi, a radionička aktivnost bi se odnosile na različite forme našeg nematerijalnog kult.nasljeđa, kaligrafija ćirilichnog pisma, grnčarska, tkanja i pletenja, klesarska radionica i sl.

Za te potrebe je neohodan inventar, računar i televizor. Ukupna vrijednost 4.500 KM

Realizacija izložba je planirana u potkrovnom prostoru Muzeja na oko 150m² i u okviru 10 niša, odnosno predstavljenih tema. Planirano je da izložba bude dinamičkog karaktera jer će svaki novi element NKN koje se registruje i dokumentaciono obradi biti predstavljen u okviru postavke, a koju će pratiti i odgovarajuća publikacija

U početku će biti predstavljeni elementi koji su u potpunosti stručno obrađeni:

- Ćirilica,
- Slava-Krsno ime, (element uvršten na Uneskovu Reprezentativnu listu NKN čovječanstva- Srbija)
- Branje trave ive na Ozrenu (element uvršten na Uneskovu Reprezentativnu listu NKN čovječanstva-BiH),
- Koledarice,
- Grnčarstvo,
- Klesari s Ozrena,
- Korparstvo/pletarstvo u Posavini,

- Legende o stećcima (stećci se nalaze na Uneskovoju listi ali kao materijalni elementi, i zajednički su projekat Bosne i Hercegovine, Srbije, Crne Gore i Hrvatske),
- Dobojski proizvođači violina,
- Saborovanje kod srednjovjekovnih manastira Ozren, Vozuća i Udrim

Ovo predstavlja samo manji dio bogatog nematerijalnog kulturnog nasljeđa sjevero-istočnog dijela RS, te je u publikacija, kao i izložba, samo prva faza predstavljanje elemenata NKN. Naslov publikacije će biti numerisan sa brojem 1, gdje će svaka nova publikacija biti numerisana sledećim brojem, a svaki novi predstavljeni element će biti predstavljen i na izložbi, te je zamišljeno da ista ima dinamičan karakter.

Potrebna sredstva:

- pravljenje rigips pregrada i molerske radove na oko 270m² zidne površine oko 6.300 KM,
- mobilijar (vitrine 10 i postamenti 30kom.) 4.500 KM,
- štampanje zidnih tapeta i panoa 350m² 7.000 KM,
- štampanje publikacije 100 kom. 1.500 KM

Ukupna potrebna sredstva: **27.300 KM**

Vrlo bitna stvar je takođe da do kraja ispratimo inicijativu koju smo u ime grada Doboja podnijeli Ministarstvu za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju RS, a u vezi proglašenja lokaliteta Gostilja kao zaštićenog staništa, na kojem se vrši vjekovna praksa branja trave ive, elementa koji je upisan na Uneskovu Reprezentativnu listu čovječanstva. Proces proglašenja je u završnoj fazi.

Istorijsko odjeljenje

- Opsežna priprema zbirki i dokumentacije za primopredaju, zbog odlaska u penziju kustosa zaduženog za Istorijsko odjeljenje,

Istorijsko odjeljenje, organizovano kroz 7 zbirki i posebnim fondom Otadžbinskog rata, ima oko 6000 predmeta.

Izvršiće se vanredna revizija muzejskih predmeta u svim zbirkama i u skladu s mogućnostima obezbijediti nedostajuću opremu za odlaganje i adekvatno čuvanje predmeta kako u depou tako i onih izloženih u Stalnoj postavci.

- Promocija i predstavljanje javnosti rekonstruisane Stalne postavke.

Poznato je da je Muzej zbog dogradnje, zatim rekonstrukcije i dopune Stalne postavke bio nedostupan za grupne posjete, pa se očekuje veliki broj grupnih posjeta, što podrazumijeva prihvatanje i tumačenje sadržaja postavke od strane kustosa, jer Muzej u Doboju nikada nije uspio zaposliti muzejskog pedagoga.

- Istorijska izložba na temu Koridor života, povodom obilježavanja 30 godina bitke za život Republike Srpske.
- Stručna podrška započetim projektima na zaštiti kulturno-istorijskog nasljeđa u muzejskim zbirkama u Petrovu, Derventi i Modriči.
- Kao i svih proteklih godina, kustos istoričar je bio i biće dostupan svim medijima, organizacijama, udruženjima, pojedincima..., koji budu pokazivali interesovanje za muzejsku djelatnost i zaštitu kulturno-istorijskog nasljeđa na muzejskom području.

Odjeljenje istorije umjetnosti

Novoformirano odjeljenje se začelo poklanjanjem umjetnina Dragutina Handanovića i trenutno broji zbirku od 100 umjetničkih dijela sa kompletnom pratećom dokumentacijom. Dio je izložen u stalnoj postavci, a dio umjetnina je planiran za izlaganje kao mobilna, gostujuća izložba. U 2022. godini planirali smo da ovu gostujuću izložbu realizujemo u Derventi (u muzejskoj zbirci u okviru Narodne biblioteke „Branko Radičević“) i Trebinju (u Muzeju Hercegovine). Takođe, paralelno sa izložbenom aktivnošću neophodno je uređenje depoa za potrebe ovog novoformiranog odjeljenja. Nadamo se da će u 2022. godini Ministarstvo prosvjete i kulture RS odobriti prijem u radni odnos istoričara umjetnosti, jer od postojećih stručnjaka u Muzeju niko nije kvalifikovan za tu oblast. Da se na kvalitetan način obradi postojeća zbirka, vrednuje i promovise, te vrši akvizicija i drugih umjetničkih dijela, njihova obrada i promocija.

Troškovi pravljenja pratećih panoa i postamenata, prevoza izložbe i smještaja ne bi trebalo da prelaze **3.500 KM**

Prirodnjačko odjeljenje

Pokušaji osnivanja prirodnjačkog odjeljenja Muzeja u Doboju može se vezati za Vinka Kaliha, koji je svoju zbirku prepariranih insekata, biljaka i životinja početkom 70-ih godina 20. vijeka pokušao realizovati u našem muzeju ali je zbog promjene posla i selidbe u Tuzlu 1974. godine sa sobom ponio i tu zbirku koja je i danas osnova prirodnjačkog odjeljenja u Tuzli.

Prijemom biologa od 2012. godine, Muzej u Doboju počinje sa formiranjem ovog odjeljenja. Vrše se istraživanja prirodnog nasljeđa i pristizanje prvih eksponata u muzejske zbirke sa prostora koji Muzej svojim djelovanjem pokriva

U 2021. godini realizovana je i izložba, koja postaje sastavni dio stalne muzejske postavke.

U planu za 2022. godinu je izrada kataloga stalne postavke, gdje će biti opisani eksponati koji su izloženi po grupama.

Obzirom da je fokus u 2021. godini bio na izradi stalne postavke te je terensko istraživanje bilo znatno manjeg obima nego obično, tako da je plan za 2022. godinu da se više vremena posveti terenskom istraživanju i prikupljanju materijala na terenu:

- U maju mjesecu je planiran odlazak na Zelengoru radi istraživanja zmija otrovnica i da bi se dopunila kolekcija zmija u Muzeju pošto su

obuhvaćene i u stalnoj postavci. Ovu aktivnost Muzej u Doboju će raditi u saradnji sa PMF iz Banja Luke.

- U planu je i sakupljanje ljekovitih biljaka koje rastu na našem terenu, kao planirana tema za izložbu.
- Praćenje kvantiteta staništa ive na Gostilju, koja je usko vezana za običaj koji je Unesko uvrstio na svoju Reprezentativnu listu.
- Registrovanje starih i impozantnih primjeraka drveća na našem području, od kojih su neki najveći primjerci u Bosni i Hercegovini.
-

Planirano je da se stalna postavka dopuni materijalom prikupljenim na terenu, ali i otkupom suvih preparata. Prvenstveno se misli na otkup preparirane krupne divljači koju je teško pribaviti terenskim radom.

Potrebna sredstva:

- izrada kataloga za prirodnjačko odjeljenje 2000 KM
- terensko istraživanje na Zelengori (3 dana) 450 KM
- terensko istraživanje na Ozrenu (20 dana) 1.400 KM
- medicinski alkohol za konzervaciju materijala 150 KM

Ukupna sredstva: 4.000 KM

Finansijski pokazatelji

Funkcionisanje Muzeja u Doboju pokriva se kroz finansije iz različitih izvora. Plate radnicima i sredstva za matičnost obezbjeđuje Ministarstvo prosvjete i kulture Republike Srpske. Materijalne troškove i dio programskih aktivnosti pokriva grad Doboj, i dio programskih aktivnosti se obezbjeđuje kroz učešće u projektima koje podržavaju institucije i fondovi namijenjeni za finansiranje kulturne, odnosno muzejske djelatnosti.

Muzeju kao instituciji, sa proširenom zgradom površine oko 1100m², za osnovno funkcionisanje (komunalni, komunikacioni, režijski i troškovi energije) neophodno je oko 35.000 KM (bez troškova naknada za članove UO Muzeja u Doboju).

Ne računajući plate zaposlenih planirani budžet za realizaciju planiranih aktivnosti u 2022. godini je u visini od 121.800 KM.

Grad Doboj	61.800 KM
------------	-----------

Ministarstvo prosvjete i kulture Republike Srpske	10.000 KM
---	-----------

Ministarstvo kulture i informisanja u Vladi Srbije	4.000 KM
--	----------

Sekretarijat za vjere u Vladi RS	6.000 KM
----------------------------------	----------

Mitropolija dabro-bosanska	
----------------------------	--

i Eparhija zvorničko-tuzlanska	20.000 KM
--------------------------------	-----------

Ministarstvo civilnih poslova BiH

20.000 KM

UKUPNO:

121.800 KM

Svakako se podrazumijeva da će nivo realizacije programa rada direktno zavisiti od visine obezbijeđenih sredstava u 2022. godini.